

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Název práce:

Dohoda o vině a trestu

Autor práce:

Vojtěch Gracík

Předložená diplomová práce se zabývá stále poměrně novou, a tedy jistě aktuální problematikou dohody o vině a trestu. Jde o téma zároveň velmi zajímavé a možná do určité míry i kontroverzní s ohledem na některé protichůdné názory na tento institut a jeho zařazení do českého trestního procesu.

Práce o 56 stranách vlastního textu je v souladu se schváleným zadáním systematicky členěna do sedmi hlavních částí: 1. Úvod, 2. Vývoj právní úpravy dohody o vině a trestu, 3. Současná právní úprava, 4. Význam dohody o vině a trestu, 5. Aplikační možnosti využití institutu dohody o vině a trestu v praxi, 6. De lege ferenda, 7. Závěr. Práce dále obsahuje anglické resumé a seznam zdrojů.

Dle kontroly plagiátorství nebyla zjištěna žádná shoda s jinými dokumenty, lze tedy konstatovat, že jde o původní práci diplomanta, který zároveň v souladu s principy etiky vědecké práce řádně odkazuje na zdroje použité při zpracování tématu.

Formální stránka práce je velmi dobrá, text je členěn přehledně a logicky, je srozumitelný, bez významnějších nedostatků gramatického či stylistického charakteru.

Po obsahové stránce je práce rovněž velice solidní. Diplomant dobře pracuje s odbornou literaturou a dalšími zdroji, včetně zahraniční literatury a včetně judikatury.

Cílem jeho práce bylo především analyzovat platnou právní úpravu dohody o vině a trestu a vymezit pozitiva i negativa tohoto institutu a nastínit též návrhy de lege ferenda. Kromě toho se diplomant v práci věnuje i dalším souvisejícím otázkám. Na počátku popisuje vývoj právní úpravy o vině a trestu, kdy se nejprve zabývá vývojem v USA, kde vznikl institut plea bargaining. Diplomant zde tento postup také charakterizuje a vymezuje jeho jednotlivé druhy. Poté přistupuje k výkladu o vývoji dohody o vině a trestu v České republice, a to i v kontextu dalších alternativních způsobů vyřízení věci, tzv. odklonů. V této souvislosti

prezentuje i nejdůležitější argumenty různých autorů pro i proti zařazení dohody o vině a trestu mezi odklony. Zaujímá přitom vlastní názor, že i dohodu o vině a trestu lze považovat za odklon a přiměřeně toto své stanovisko zdůvodňuje.

Za stěžejní lze považovat kapitolu třetí, kde diplomant pojednává o současné právní úpravě dohody o vině a trestu v České republice, ale i na Slovensku.

Na počátku této kapitoly se diplomant zabývá zásadami trestního řízení, kterých se dohoda o vině a trestu nejvíce dotýká – zásadou presumpce neviny, zásadou legality a oficiality, zásadou materiální pravdy a zásadou vyhledávací. Poté vymezuje jednotlivé fáze dohody o vině a trestu a v rámci nich i podmínkami pro její schválení. Neopomíjí ani charakteristiku postavení jednotlivých osob účastnících se jednání, tedy státního zástupce, obviněného, obhájce. Zabývá se též problematickým postavením zúčastněné osoby, pokud jde o sjednávání dohody o vině a trestu i pokud jde o fáze řízení následující po podání návrhu na schválení dohody. Podle mého názoru je zde otázkou, zda skutečně lze v dohodě sjednat ochranné opatření zabránění věci, pokud by mělo postihnout jinou osobu než obviněného, když tato jiná osoba nemá v podstatě možnost na sjednání takové dohody participovat. V kap. 3.3.3 vymezuje diplomant obsahové náležitosti dohody o vině a trestu.

V kap. 3.4 se diplomant podrobně zabývá postupy týkající se schvalování dohody o vině a trestu v řízení před soudem. V rámci této kapitoly se též věnuje problematice dokazování, které je v případě veřejného zasedání konaného o dohodě o vině a trestu poměrně omezené. Další pasáže jsou zaměřeny na rozhodnutí soudu o návrhu na schválení dohody o vině a trestu, tedy na případy, kdy soud návrh neschválí, a na případ, kdy jej schválí. Následuje výklad o opravných prostředcích. Jedním ze specifíků dohody o vině a trestu je v tomto ohledu omezená možnost podat odvolání proti rozsudku, kterým byla dohoda schválena.

V kap. 3.6 je nastíněna slovenská právní úprava dohody o vině a trestu a diplomant ji též porovnává s českou právní úpravou.

Ve čtvrté kapitole rozebírá diplomant pozitivní a negativní aspekty dohody o vině a trestu. Pokud jde o pozitiva, uvádí zejména možnost zrychlení řízení a též zájmy obětí trestných činů, především pokud jde o perspektivu rychlejší náhrady škody poškozenému. Mezi negativa diplomant řadí především rozpor s některými základními zásadami trestního řízení, především pak možné prolomení zásady materiální pravdy, a dále též nebezpečí průtahů řízení v případě, že by ke sjednávání dohody o vině a trestu došlo až po předběžném projednání obžaloby. Dále zmiňuje negativum týkající se nerovných podmínek všech obviněných, např. pokud jde o možnost zastoupení obhájcem majetnějších obviněných, kteří si i v případě, že není dán důvod nutné obhajoby, mohou dovolit obhájce na plnou moc, kdežto nemajetní obvinění musí čekat, až jim bude obhájce ustanoven. Zmiňuje též absenci hmotněprávní úpravy, pokud jde o možnost sjednat trestní sankci v rámci dohody o vině a trestu.

V páté kapitole se diplomant věnuje dohodě o vině a trestu v aplikační praxi, resp. možnostem jejího využití. Porovnává v této souvislosti např. situaci v ČR a SR, kdy ve Slovenské republice je využití tohoto institutu mnohonásobně vyšší.

Šestá kapitola obsahuje diplomantovy návrhy de lege ferenda – první z nich je rozšíření použitelnosti institutu dohody o vině a trestu i na zvláště závažné zločiny, dále zavedení ustanovení, aby obviněný mohl prohlášení o spáchání skutku učinit i jen o části skutku, a také umožnění sjednání dohody o vině a trestu v řízení proti mladistvým. Jako možnou překážku vyšší aplikace dohody o vině a trestu vidí diplomant i v požadavku nutné obhajoby při jejím sjednávání, včetně těch bagatelních. Dále zmiňuje absenci lhůty, v níž by byl státní zástupce povinen sdělit své stanovisko k návrhu na sjednání dohody o vině a trestu ze strany obviněného, a také navrhuje, aby dohodu o vině trestu bylo možno sjednat i v rámci hlavního líčení, a konečně navrhuje, aby obviněný musel učinit prohlášení o spáchání skutku ještě před zahájením samotného jednání o sjednání dohody o vině a trestu, aby se tak omezilo nebezpečí, že jednání bude vedeno zbytečně, když by nakonec obviněný toto prohlášení odmítl učinit.

Celkově lze diplomantovy návrhy de lege ferenda charakterizovat jako promyšlené a poměrně dobře zdůvodněné.

V závěru práce diplomant jednak shrnuje její obsah, jednak stručně hodnotí samotný institut dohody o vině a trestu, který považuje za přínosný a při realizaci některých legislativních změn by mohl být v praxi využíván častěji.

S ohledem na výše uvedené hodnotím práci jako velice zdařilou a doporučuji ji k ústní obhajobě.

*Návrh klasifikace: **výborně***

V Plzni dne 16. června 2020

JUDr. Simona Stočesová, Ph.D. LL.M.